

Till arbetspensionsanstalterna

INRÄTTANDE AV STATENS PENSIONSÄMND, FÖRLÄNGANDE AV ANSÖKNINGSTIDEN
FÖR FOLKPENSION OCH UTRÄKNANDE AV TILLÄGGSDELEN

Statens pensionsnämnd

Republikens president stadfäste 8.2.1991 lagen om ändring av lagen om statens pensioner (229/91), lagen om ändring av 7 a § lagen angående införande av lagen om statens pensioner (230/91), lagen om ändring av 9 och 20 §§ lagen om statens familjepensioner, lagen om ändring av 5 a § lagen angående införande av lagen om statens familjepensioner (232/91) och lagen om ändring av lagen om förhandsbesked, rättelseyrkande och ändringssökande i vissa pensionsärenden (233/91) samt utfärdade förordningen om ändring av förordningen om statens pensioner (234/91). I och med reformen inrättades i stället för statskontorets rättelsenämnd ett mera oberoende besvärorgan statens pensionsnämnd. Regeringens proposition 158/90 till nämnda lagar har sänts till pensionsanstalterna i cirkulär A 22/90 som bilaga.

Ändringen av StPL avviker från regeringens proposition. Till 23 a § StPL har bl.a. fogats stadganden om medlemmars rätt att kvarstå i uppdraget och om hörande av ändringssökande till följd av ny utredning. Dessutom har ändringar i ordalydelser gjorts i 23 § StPL och 20 § StFamPL.

Lagarna och förordningen träder i kraft 1.3.1991.

Sökande av folkpension

Republikens president stadfäste 8.2.1991 lagen om ändring av folkpensionslagen (214/91). Med lagändringen förlängs den retroaktiva utbetalningstiden för folkpensioner så att den blir lika lång som i fråga om arbetspensioner dvs. högst ett år före pensionansökan. Med stöd av hänvisningsstadganden gäller ändringen också pensionstagarens bostadsbidrag, frontmannapension, vårdbidrag för barn samt handikappbidrag. Ändringen gäller både fortlöpande förmån och förlängning av förmån som beviljats på viss tid. Undantag utgör arbetslöshetspensionen, för vilken i likhet med arbetspensionssystemet fortsättningsvis bibehålls en retroaktiv ansökningsperiod på sex månader.

LA/Rolf Storsjö

25.2.1991

En arbetstagare som av sin finska arbetsgivare sänds utomlands för att utföra arbete för arbetsgivarens räkning anses enligt folkpensionslagen vara bosatt i Finland under ett år från det han sändes utomlands. Detsamma gäller familjemedlemmar, om de inte omfattas av socialskyddet i vistelselandet. Folkpensionsanstalten kan på ansökan besluta att arbetstagaren och hans familj fortfarande skall anses vara bosatta i Finland under en tid som pensionsanstalten bestämmer. Den sex månader långa ansökningstiden för denna ansökan enligt 1 b § folkpensionslagen har genom lagändringen förlängts till ett år.

Genom lagändringen fogades till 26 § folkpensionslagen ett nytt 8 mom., enligt vilket man vid fastställandet av invaliditetspensionens tilläggsdel för den tid lön för sjuktid utbetalas såsom emottedd pension kan beakta offentligrättslig pension, som börjar utbetalas först efter det att utbetalning av lön för sjuktid har upphört. Före denna lagändring kunde pensionstagaren vid sidan av lön för sjuktid erhålla full folkpension, som minskade då offentligrättslig pension började utbetalas i stället för lön för sjuktid.

Lagen trädde i kraft 1.4.1991.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Pentti Koivisto
Helena Tapio

BILAGOR

Lag om ändring av lagen om statens pensioner (229/91)
Lag om ändring av 7 a § lagen angående införande av lagen om statens pensioner (230/91)
Lag om ändring av 9 och 20 §§ lagen om statens familjepensioner (231/91)
Lag om ändring av 5 a § lagen angående införande av lagen om statens familjepensioner (232/91)
Lag om ändring av lagen om förhandsbesked, rättelseyrkande och ändringssökande i vissa pensionsärenden (233/91)
Förordning om ändring av förordningen om statens pensioner (234/91)
Lag om ändring av folkpensionslagen (214/91)
RP 288/91

Nr 229

Lag**om ändring av lagen om statens pensioner**

Given i Helsingfors den 8 februari 1991

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/66) 14 § 2 mom. och 23 § 1—4 mom.,

dessa lagrum sådana de lyder, 14 § 2 mom. i lag av den 9 augusti 1985 (696/85), 23 § 1—3 mom. i lag av den 31 januari 1985 (91/85) och 23 § 4 mom. i lag av den 9 januari 1981 (11/81), samt

fogas till lagen en ny 23 a § som följer:

14 §

Förhöjningen av pensionen skall räknas ut för varje dag av dröjsmålstiden, dock inte för tiden innan tre månader har förflutit från utgången av den kalendermånad då förmånstagaren hos statskontoret framställt sina anspråk samt lämnat sådana uppgifter om pensionens grund och belopp som skäligen kan krävas av honom med beaktande även av statskontorets möjligheter att skaffa utredning. För ett pensionsbelopp som med stöd av ett och samma beslut skall betalas senare räknas dock förhöjningen från förfallodagen. Har ändring sökts i statskontorets beslut genom besvär, kan statens pensionsnämnd eller högsta förvaltningsdomstolen bestämma att förhöjningen skall beräknas från en senare tidpunkt, om statskontoret visar att i förmånstagarens förhållanden har inträffat en väsentlig förändring under den tid då ändringssökandet varit anhängigt.

Om en part är missnöjd med ett beslut som gäller en pensionsansökan eller har meddelats i något ärende som avses i 13 § eller 24 § 1 mom., får han söka ändring i det genom besvär hos pensionsnämnden. Besvärsskriften skall inges till pensionsnämnden inom trettio dagar från delfäendet. Till beslut i vilket ändring får sökas skall fogas anvisningar för ändringssökande.

Ändring i pensionsnämndens beslut samt i beslut av statskontoret i något annat ärende än ett som avses i 2 mom. söks genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen enligt lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

Då ett beslut av statens pensionsnämnd eller statskontoret sänds till någon med posten anses han ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter den då beslutet postades under den adress som han har uppgivit om inte något annat visas i samband med besvären.

23 §

Ändring i statskontorets beslut i pensionsärenden får sökas så som stadgas nedan. I ett beslut genom vilket förhandsbesked som avses i 22 § har förvägrats får ändring inte sökas.

23 a §

Statens pensionsnämnd består av en ordförande och åtta andra medlemmar. Ordföranden skall ha avlagt juris kandidatexamen samt vara förtrogen med tjänstemanna- och arbets-

rätt. En av medlemmarna är vice ordförande i nämnden, och en av dem skall vara läkare. Av de övriga medlemmarna skall fyra förordnas bland personer som har föreslagits av de mest representativa centralorganisationerna för statens tjänstemän och arbetstagare. Varje medlem har en personlig suppleant, för vilken gäller vad som stadgas om medlemmar.

Pensionsnämndens ordförande och övriga medlemmar förordnas av finansministeriet för tre år i sänder. Om deras rätt att kvarstå i uppdraget gäller i övrigt vad som stadgas om innehavare av domartjänst.

Statens pensionsnämnd kan vara uppdelad på sektioner. Nämnden och sektionerna är beslutföra, om ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande. Nämnden eller en sektion är dock inte beslutför, om inte minst en medlem som utsetts bland personer föreslagna av de organisationer som nämns i 1 mom. och en medlem som inte hör till denna grupp är närvarande. Ett ärende vars avgörande på ett väsentligt sätt beror av medicinska frågor får

inte avgöras, om inte en av de närvarande medlemmarna är läkare.

Om det när ändring söks läggs fram ny utredning som ändringssökanden inte känner till, skall han beredas tillfälle att bli hörd om den.

Ett lagakraftvunnet beslut av statens pensionsnämnd får verkställas såsom en lagakraftvunnen dom.

Statens pensionsnämnd arbetar i anslutning till statskontoret.

Genom förordning kan närmare stadganden utfärdas om statens pensionsnämnd.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1991.

De ärenden som då lagen träder i kraft är anhängiga vid rättelsenämnden överförs till statens pensionsnämnd för handläggning och avgörande. Tiden för sökande av ändring i beslut som statskontoret före ikraftträdandet har meddelat i ett pensionsärende eller ärende som avses i 13 § eller 24 § 1 mom. är sextio dagar från delfäendet.

Helsingfors den 8 februari 1991

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister Ulla Puolanne

Nr 230

L a g**om ändring av 7 a § lagen angående införande av lagen om statens pensioner**

Given i Helsingfors den 8 februari 1991

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 7 a § lagen den 20 maj 1966 angående införande av lagen om statens pensioner (281/66), sådant detta lagrum lyder i lag av den 2 april 1971 (268/71), som följer:

7 a §

Om förhandsbesked och sökande av ändring i de pensionsärenden som skall behandlas av statskontoret enligt de lagar och förordningar som nämns i 7 a § 1 mom. samt i de ärenden som avses i denna lag gäller i tillämpliga delar lagen om statens pensioner.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1991.

Helsingfors den 8 februari 1991

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister *Ulla Puolanne*

Regeringens proposition 158/90
Socialutsk. bet. 36/90
Stora utsk. bet. 165/90

Nr 231

Lag**om ändring av 9 och 20 §§ lagen om statens familjepensioner**

Given i Helsingfors den 8 februari 1991

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 9 § 2 mom. och 20 § 1—3 mom. lagen den 31 december 1968 om statens familjepensioner (774/68),
dessa lagrum sådana de lyder, 9 § 2 mom. i lag av den 9 augusti 1985 (697/85), 20 § 1 och 2 mom. i lag av den 31 januari 1985 (92/85) och 20 § 3 mom. i lag av den 9 januari 1981 (12/81),
som följer:

9 §

Förhöjningen av familjepensionen skall räknas ut för varje dag av dröjsmålstiden, dock inte för tiden innan tre månader har förflutit från utgången av den kalendermånad då förmånstagarna hos statskontoret framställt sina anspråk samt lämnat sådana uppgifter om familjepensionens grund och belopp som skäligt kan krävas av dem med beaktande även av statskontorets möjligheter att skaffa utredning. För ett familjepensionsbelopp som med stöd av ett och samma beslut skall betalas senare räknas dock förhöjningen från förfallodagen. Har ändring sökts i statskontorets beslut genom besvär, kan statens pensionsnämnd eller högsta förvaltningsdomstolen bestämma att förhöjningen skall beräknas från en senare tidpunkt, om statskontoret visar att i någon förmånstagares förhållanden har inträffat en väsentlig förändring under den tid då ändringssökandet har varit anhängigt.

20 §

Om en part är missnöjd med ett beslut som gäller en pensionsansökan eller har meddelats i

något ärende som avses i 8 § eller 21 § 1 mom., får han söka ändring i det genom besvär hos statens pensionsnämnd. Besvärsskriften skall inges till pensionsnämnden inom trettio dagar från delfäendet. Till beslut i vilket ändring får sökas skall fogas anvisningar för ändringssökande.

Ändring i pensionsnämndens beslut samt i beslut av statskontoret i något ärende än ett som avses i 1 mom. söks genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen enligt lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

Då ett beslut sänds till någon med posten anses han ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter den då beslutet postades under den adress som han har uppgivit om inte något annat visas i samband med besvaren.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1991.

De ärenden som är anhängiga vid rättelsenämnden då lagen träder i kraft överförs till statens pensionsnämnd för handläggning och avgörande. Om tiden för sökande av ändring i beslut som har meddelats före ikraftträdandet gäller tidigare lag.

Helsingfors den 8 februari 1991

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Minister *Ulla Puolanne*

Nr 232

Lag**om ändring av 5 a § lagen angående införande av lagen om statens familjepensioner**

Given i Helsingfors den 8 februari 1991

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 5 a § lagen den 31 december 1968 angående införande av lagen om statens familjepensioner (775/68), sådant detta lagrum lyder i lag av den 2 april 1971 (269/71), som följer:

5 a §

Om sökande av ändring i ärenden som angår familjepension, begravningshjälp och ersättning för begravningskostnader enligt den lag och förordning som nämns i 5 § 1 mom. samt i

ärenden som avses i denna lag gäller i tillämpliga delar lagen om statens familjepensioner.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1991.

Helsingfors den 8 februari 1991

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister *Ulla Puolanne*

Regeringens proposition 158/90
Socialutsk. bet. 36/90
Stora utsk. bet. 165/90

Nr 233

L a g**om ändring av lagen om förhandsbesked, rättelseyrkande och ändringssökande i vissa pensionsärenden**

Given i Helsingfors den 8 februari 1991

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 2 april 1971 om förhandsbesked, rättelseyrkande och ändringssökande i vissa pensionsärenden (272/71) lagens rubrik samt 1 och 2 §§ som följer:

L a g**om förhandsbesked och ändringssökande i vissa pensionsärenden**

1 §

Vad lagen om statens pensioner stadgar om förhandsbesked i pensionsärenden som handläggs av statskontoret och om sökande av ändring i beslut av statskontoret tillämpas på motsvarande sätt i ärenden, som statskontoret skall handlägga och som angår pension vilken någon med stöd av särskilda lagar eller förordningar har rätt till av statens medel, enligt i tillämpliga delar samma stadganden som de vilka gäller för den som står i tjänste- eller arbetsförhållande till staten.

2 §

Vad lagen om statens familjepensioner stadgar om ändringssökande tillämpas på motsvarande sätt på ärenden, som angår familjepension vilken någon med stöd av särskilda lagar eller förordningar har rätt till av statens medel, enligt i tillämpliga delar samma stadganden som de vilka gäller för förmånstagare efter den som har stått i tjänste- eller arbetsförhållande till staten.

 Denna lag träder i kraft den 1 mars 1991.

Helsingfors den 8 februari 1991

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister *Ulla Puolanne*

Nr 234

Förordning

om ändring av förordningen om statens pensioner

Given i Helsingfors den 8 februari 1991

På föredragning av ministern för handläggning av ärenden som hör till finansministeriets verksamhetsområde fogas till förordningen den 9 december 1966 om statens pensioner (611/66) ett nytt 7 a § som följer:

7 a §

Statskontoret skall dra försorg om att till statens pensionsnämnd riktade handlingar tas emot och att nämndens handlingar expedieras samt om nämndens övriga kontorsarbeten.

De i 23 a § 1 mom. lagen om statens pensioner angivna mest representativa centralorganisationerna för statens tjänstemän och arbetstagare är Akava r.y., FTFC:s Fackorganisation för offentliga områden FTFC-O r.f., TOC-Statens r.f. och Virkamiesten ja Työntekijäin Yhteisjärjestö VTY r.y. Bland de personer som var och en av dem föreslår förordnas en till medlem i statens pensionsnämnd.

Medlemmarna i statens pensionsnämnd skall ha fyllt 25 år och de handlar under domarsvar. En medlem som inte tidigare har avlagt domared eller motsvarande försäkran skall avlägga den innan han tillträder uppdraget.

Avgår eller avlider medlem eller dennas personliga suppleant i statens pensionsnämnd un-

der mandattiden, förordnar finansministeriet på förslag av samma myndighet eller organisation som medlemmen eller suppleanten har förordnats i hans ställe en ny medlem eller suppleant för den återstående mandattiden.

Vid statens pensionsnämnd kan finnas föredragande både i huvudsyssla och i bisyssla. De anställs av statens pensionsnämnd. En föredragande skall ha avlagt juris kandidatexamen.

På medlemmarna och föredragandena i statens pensionsnämnd tillämpas stadgandena om domarjäv.

Beslut fattas vid meningsskiljaktighet med enkel röstmajoritet. Faller rösterna lika, blir den åsikt gällande som ordföranden har omfattat.

Finansministeriet fastställer arbetsordningen för statens pensionsnämnd.

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 1991.

Helsingfors den 8 februari 1991

Republikens President**MAUNO KOIVISTO**Minister *Ulla Puolanne*

Nr 214

L a g

om ändring av folkpensionslagen

Given i Helsingfors den 8 februari 1991

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/56) 39 § 5 mom., sådant det lyder i lag av den 23 juli 1982 (572/82),

ändras 1 b § 2 mom., 22 a § 2 mom., 35 § 1 och 5 mom., 39 § 1 mom. och 39 a § 1 mom., av dessa lagrum 1 b § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 23 december 1988 (1217/88), 22 a § 2 mom. och 39 a § 1 mom. sådana de lyder i lag av den 26 juli 1985 (670/85) samt 35 § 5 mom. och 39 § 1 mom. sådana de lyder i lag av den 12 januari 1973 (8/73), samt

fogas till 26 §, sådan den lyder ändrad genom lagar av den 5 februari 1982, den 18 januari och den 12 juli 1985, den 8 augusti 1986 och den 25 november 1988 (103/82, 53 och 594/85, 594/86 och 986/88) samt genom nämnda lag av den 26 juli 1985, ett nytt 8 mom. som följer:

1 b §

Fortgår ett i 1 mom. nämnt arbete utomlands längre tid än ett år eller utför arbetstagaren arbete utomlands såsom anställd hos sin föregående arbetstagares utländska dotterbolag, kan folkpensionsanstalten på ansökan, som lämnats inom ett år efter utgången av den i 1 mom. nämnda tiden eller efter arbetstagarens flyttning till det utländska dotterbolaget, besluta att arbetstagaren och de medlemmar av hans familj som avses i 1 mom. fortfarande skall anses vara bosatta i Finland under en tid som pensionsanstalten bestämmer. Av särskilda skäl kan avvikelser göras från den tid inom vilken ansökan skall lämnas.

22 a §

Individuell förtidspension beviljas tills vidare. Angående individuell förtidspension gäller i övrigt i tillämpliga delar vad denna lag stadgar om invaliditetspension med undantag av 39 § 1, 3 och 4 mom.

26 §

Då invaliditetspensionens tilläggsdel bestäms, jämföras med förmåner enligt 1 mom. en på ett offentligt arbets- eller tjänsteförhållande grundad pension som den försäkrade skulle få om han gick i pension så snart utbetalningen av lön för sjuktid upphör.

4 kap.

Ansökan om och utbetalning av förmåner

35 §

Pension beviljas på ansökan. Ansökan om pension riktas till lokalbyrån i den kommun där sökanden är bosatt, så som närmare stadgas genom förordning.

Sedan behövlig utredning erhållits beslutar pensionsanstalten om fortsatt utbetalning av pensionsförmån som har beviljats för viss tid. Ansökan därom skall göras eller utredning lämnas inom ett år från utgången av nämnda tid.

39 §

Pension utbetalas från ingången av månaden efter den under vilken rätten till pensionen uppkom, likväl inte utan särskild orsak för längre tid än ett år före pensionsansökan. På samma sätt förfars vid utbetalning av en del eller en förhöjning av pensionen. Arbetslöshetspension utbetalas likväl inte utan särskilda skäl för längre tid än sex månader före pensionsansökan.

39 a §

Individuell förtidspension betalas från in-

gången av månaden efter den då den försäkrade har uppfyllt de i 22 a § 1 mom. nämnda villkoren för individuell förtidspension, dock inte utan särskilda skäl för längre tid än ett år före pensionsansökan.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1991. Stadgandena i 35 § 5 mom., 39 § 1 mom. och 39 a § 1 mom. tillämpas då en i dessa stadganden nämnd ansökan har gjorts eller en där nämnd utredning har lagts fram efter ikraftträdandet.

Helsingfors den 8 februari 1991

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Social- och hälsovårdsminister *Mauri Miittinen*

Regeringen proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av folkpensionslagen samt 4 § lagen om vårdbidrag för barn

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att den retroaktiva ansökningstiden för pensioner enligt folkpensionslagen och delar av dessa pensioner förlängs från sex månader till ett år. Den retroaktiva ansökningstiden för arbetslöshetspensionen skall förbli sex månader. Dessutom föreslås att vissa ändringar av teknisk natur görs i folkpensionslagen.

I lagen om vårdbidrag för barn föreslås en ändring, på basis av vilken utbetalningen av

vårdbidrag för barn inte längre avbryts för studerande vid läroinrättningar för handikappade barn.

De föreslagna ändringarna medför sammanlagt årliga merkostnader på ca. två milj. mk för folkpensionsanstalten, räknat enligt prisnivån 1990.

Avsikten är att ändringarna skall träda i kraft den 1 april 1991.

MOTIVERING

1. Nuläget och de föreslagna ändringarna

1.1. Retroaktiv ansökningstid

Enligt 39 § 1 mom. (8/73) folkpensionslagen utbetalas pension, en del därav eller en förhöjning av pension från den tidpunkt då rätten till pension inträtt, likväl inte utan särskild orsak för längre tid än sex månader innan pension sökts. Enligt 39 a § 1 mom. (670/85) folkpensionslagen, som gäller den tidpunkt då den individuella förtidspensionen börjar, betalas individuell förtidspension inte utan särskilda skäl för längre tid än sex månader före pensionsansökan. I 39 § 5 mom. (572/82) folkpensionslagen stadgas dessutom om den avvikande tidpunkten för invaliditetspensionens början efter det i sjukförsäkringslagen avsedda beslutet om dagpenning. I paragrafen finns även ett stadgande om en retroaktiv ansökningstid på

sex månader. Enligt 35 § 5 mom. (8/73) folkpensionslagen måste ansökan om fortsatt pensionsförmån som beviljats för viss tid göras inom sex månader från utgången av sagda tid. Den ovan nämnda retroaktiva ansökningstiden på sex månader gäller på grundvalen av hänvisningsstadgandena även bostadsbidrag för pensionstagare, frontmannapension, vårdbidrag för barn och handikappbidrag.

Inom den allmänna familjepensionen har allt sedan systemet trädde i kraft gällt en retroaktiv ansökningstid på ett år. Denna ansökningstid har bibehållits även i samband med totalreformen av familjepensionssystemet. Enligt 32 § (104/90) familjepensionslagen betalas familjepension inte utan särskilda skäl för en längre tid än ett år före pensionsansökan. Även inom arbetspensionssystemet finns en allmän retroaktiv ansökningstid på ett år, med vissa förmånsbestämda undantag.

De olika tidsbegränsningar som stadgas i olika pensionslagar och gäller retroaktiv betalning förorsakar problem. Den av social- och hälsovårdsministeriet tillsatta arbetsgruppen som utredde beslutspraxis för den individuella förtidspensionen (arbetsgruppspromemoria 1988:20) och den som utredde utvecklandet av förhandsbeskeds- och förhandlingsförfarandet mellan pensionsanstalter (arbetsgruppspromemoria 1989:5) har fäst uppmärksamhet vid detta. Den sist nämnda arbetsgruppen föreslog ett förenhetligande av de stadganden som gäller tidpunkten då folk- och arbetspensionerna börjar. Folkpensionernas retroaktiva ansökningstid på sex månader har visat sig vara otillräcklig då syftet är att förenhetliga tidpunkterna då folkpensionen och arbetspensionen börjar. Härvid kan det uppstå brister i totalpensionsskyddet, eftersom folkpension inte kan beviljas för samma tid som arbetspension. Även i övrigt är det svårt att hitta fog för att pensioner som på samma grunder betalas från olika pensionssystem börjar vid olika tidpunkter.

Av ovan nämnda skäl föreslås att 39 § 1 mom. folkpensionslagen ändras så, att den retroaktiva utbetalningstiden för folkpensioner, delar därav samt tillägg till dem, förlängs så att den blir lika lång som i fråga om arbetspensionerna, dvs. högst ett år före pensionsansökan. Ett undantag utgörs av arbetslöshetspensionen, för vilken i likhet med arbetspensionssystemet fortsättningsvis bör bibehållas en retroaktiv ansökningstid på sex månader. 39 a § 1 mom. folkpensionslagen, som gäller tidpunkten då den individuella förtidspensionen börjar, föreslås i likhet med 39 § 1 mom. bli ändrat så, att den retroaktiva betalningstiden för nämnda pension förlängs till högst ett år före pensionsansökan. På basis av hänvisningsstadgandena kommer en förlängning av den retroaktiva ansökningstiden till ett år att även beröra pensionstagarnas bostadsbidrag, frontmannapension, vårdbidrag för barn samt handikappbidrag. Trots en förlängning av den retroaktiva ansökningstiden bör det fortsättningsvis finnas en möjlighet att på basis av särskilda skäl betala pension, del därav eller tillägg till pension för en längre tid än ett år före ansökningstiden.

Även en förlängning av en förmån som beviljats för en viss tid bör kunna sökas inom ett år från det att nämnda tid löpt ut. Med anledning av detta föreslås att 35 § 5 mom.

folkpensionslagen ändras till dessa delar. En förlängning av den retroaktiva ansökningstiden till ett år leder till att sådana exceptionella situationer som avses i 39 § 5 mom. folkpensionslagen och gäller den tidpunkt då invaliditetspensionen börjar i praktiken inte längre existerar. Med anledning av detta föreslås att nämnda stadgande upphävs. Samtidigt ändras hänvisningsstadgandet i 22 a § 2 mom. (670/85) folkpensionslagen.

Enligt 1 b § 1 mom. (1217/88) folkpensionslagen och 2 a § 1 mom. (1218/88) familjepensionslagen anses en arbetstagare som av sin finska arbetsgivare sänds utomlands för att utföra arbete för arbetsgivarens räkning vara bosatt i Finland under ett år från det han sändes utomlands. Detsamma gäller de medlemmar av hans familj som bor i samma hushåll som han, om de inte omfattas av reglerna för social trygghet i vistelselandet. Om arbetet utomlands fortgår en längre tid än ett år eller om arbetstagaren sänds till sin finska arbetsgivares utländska dotterbolag, kan folkpensionsanstalten enligt 1 b § 2 mom. (1217/88) folkpensionslagen på ansökan som har gjorts inom sex månader besluta att arbetstagaren och hans familj fortfarande skall anses vara bosatta i Finland under en tid som pensionsanstalten bestämmer. Den sex månader långa ansökningstiden är en ovillkorlig tid. Om ansökan inte görs inom nämnda tid mister sökanden sin rätt att omfattas av den finska pensionsförsäkringen under den tid han vistas utomlands. Den fastställda tidens ovillkorlighet har i praktiken visat sig vara oskälig, eftersom redan en obetydlig försening av ansökan leder till förlorad pensionsrätt. Med anledning av detta föreslås att den sex månader långa ansökningstiden förlängs till ett år. Det skall vara möjligt att avvika från den fastställda tiden på grund av särskilda skäl.

1.2. Beaktande av den offentligrättsliga pensionen vid fastställandet av invaliditetspensionens tilläggsdel i vissa fall

Enligt 15 § 1 mom. (91/85) lagen om statens pensioner och 30 § 2 mom. Kommunala pensionsanstaltens Pensionsstadga av den 11 november 1988 kan utbetalningen av invalidpension börja först sedan löneutbetalningen har upphört. Lön för sjukdomstid kan betalas i åratel. Invaliditetspension i enlighet med folk-

pensionslagen beviljas däremot omedelbart sedan rätten till i sjukförsäkringslagen (364/63) avsedd dagpenning har upphört. Eftersom folkpensionens tilläggsdel är pensionsavhängig och eftersom lönen för sjuktiden inte beaktas då tilläggsdelen fastställs, kan pensionstagaren för den tid som lön utbetalats för sjuktiden erhålla full tilläggsdel eller åtminstone en större tilläggsdel än i det fall att utbetalningen av en offentligrättslig invalidpension börjar omedelbart efter det att löneutbetalningen upphört. Detta bör med tanke på pensionskyddet anses vara obefogat. Med anledning av detta föreslås att till 26 § (103/82) folkpensionslagen fogas ett nytt 8 mom., på basis av vilket man vid fastställandet av invaliditetspensionens tilläggsdel kan beakta den offentligrättsliga pensionen såsom en sk. emotsedd pension för den tid lön för sjuktid utbetalas. Den föreslagna ändringen avses förutom statliga och kommunala pensioner även gälla andra offentligrättsliga pensioner, såsom t.ex. kyrkans pensioner.

1.3. Betalning av vårdbidrag för barn till studerande vid läroinrättningar för handikappade barn

Enligt 4 § lagen om vårdbidrag för barn (444/69) avbryts betalningen av vårdbidrag för barn om barnet vistas såsom internatskolelev vid en läroinrättning för handikappade barn, t.ex. vid en skola för syn- och hörselskadade eller invalider. Vid dessa läroinrättningar finns för närvarande ca. 300 internatskolelever, av vilka de flesta är barn under 16 år som får vårdbidrag för barn. Numera är alla barn som går i skolor för handikappade hemma på veckosluten 2—3 dagar. Föräldrarna kan sålunda anses bli förorsakade i 2 § (933/86)

lagen om vårdbidrag för barn avsedd särskild ekonomisk eller annan belastning då barnet är hemma. Enligt motsvarande stadganden i folkpensionslagen avbryts inte utbetalningen av folkpensionens delar för pensionstagare vid läroinrättningar. Vid fyllda 16 år får barnet således det vårdbidrag som hör till pensionen under sin tid vid läroinrättningen. Stadgandena i folkpensionslagen och i lagen om vårdbidrag för barn är således motstridiga. Därför föreslås att 4 § lagen om vårdbidrag för barn ändras så, att till ett barn som går i skola för handikappade utbetalas vårdbidrag för barn även under den tid barnet går i skola.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

Förlängningen av den tid under vilken folkpensioner betalas retroaktivt kommer att föranleda merkostnader på ca. 1 milj. mk per år, räknat enligt prisnivån 1990. Den ändrade utbetalningen av vårdbidraget för barn föranleder likaså årliga merkostnader på ca. 1 milj. mk. De föreslagna ändringarna i 1 b och 26 §§ folkpensionslagen förorsakar inga merkostnader. De föreslagna ändringarna medför sammanlagt merkostnader på ca. 2 milj. mk per år för folkpensionsanstalten, räknat enligt prisnivån 1990.

3. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 april 1991.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag om ändring av folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/56) 39 § 5 mom., sådant det lyder i lag av den 23 juli 1982 (572/82),

ändras 1 b § 2 mom., 22 a § 2 mom., 35 § 1 och 5 mom., 39 § 1 mom. samt 39 a § 1 mom., av dessa lagrum 1 b § 2 mom., sådant det lyder i lag av den 23 december 1988 (1217/88), 22 a § 2 mom. och 39 a § 1 mom., sådana de lyder i lag av den 26 juli 1985 (670/85) samt 35 § 5 mom. och 39 § 1 mom., sådana de lyder i lag av den 12 januari 1973 (8/73), samt

fogas till 26 §, sådana den lyder ändrad genom lagar av den 5 februari 1982, den 18 januari och den 12 juli 1985, den 8 augusti 1986 och den 25 november 1988 (103/82, 53 och 594/85, 594/86 och 986/88) samt genom nämnda lag av den 26 juli 1985, ett nytt 8 mom. som följer:

1 b §

Fortgår ett i 1 mom. nämnt arbete utomlands längre tid än ett år eller utför arbetstägaren arbete utomlands såsom anställd hos sin föregående arbetstägares utländska dotterbolag, kan folkpensionsanstalten på ansökan, som lämnats inom ett år efter utgången av den i 1 mom. nämnda tiden eller efter arbetstägarens flyttning till det utländska dotterbolaget, besluta att arbetstägaren och de medlemmar av hans familj som avses i 1 mom. fortfarande skall anses vara bosatta i Finland under en tid som pensionsanstalten bestämmer. Av särskilda skäl kan avvikelser göras från den tid inom vilken ansökan skall lämnas.

22 a §

Individuell förtidspension beviljas tills vidare. Angående individuell förtidspension gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som i denna lag stadgas om invaliditetspension med undatag av 39 § 1, 3 och 4 mom.

26 §

Då invaliditetspensionens tilläggsdel fastställs jämföras den med i 1 mom. avsedda förmåner en på ett offentligt arbets- eller tjänsteförhållande grundad pension som den försäkrade skulle få om han skulle gå i

pension omedelbart efter det att utbetalningen av lön för sjuktid upphört.

4 kap.

Ansökan om och utbetalande av förmåner

35 §

Pension beviljas på ansökan. Ansökan om pension riktas till lokalbyrån i den kommun där pensionstägaren är bosatt, såsom därom i förordning närmare stadgas.

Pensionsanstalten beslutar, sedan behövlig utredning erhållits, om fortsatt utbetalning av pensionsförmån, som beviljats för viss tid. Ansökan därom skall göras eller utredning företas inom ett år från utgången av sagda tid.

39 §

Pension utbetalas från ingången av den månad som följer efter den under vilken rätten till pension inträtt, likväl inte utan särskild orsak för längre tid än ett år innan pension sökts. På samma sätt förfars vid utbetalning av en del eller en förhöjning av pension. Arbetslöshetspension utbetalas likväl inte utan särskilda skäl för längre tid än sex månader innan pension sökts.

39 a §

Individuell förtidspension betalas från in-

gången av den månad som följer efter den då den försäkrade har uppfyllt de i 22 a § 1 mom. nämnda villkoren för individuell förtidspension, dock inte utan särskilda skäl för längre tid än ett år före pensionsansökan.

Denna lag träder i kraft den 199 .

35 § 5 mom., 39 § 1 mom. och 39 a § 1 mom. tillämpas då en i nämnda stadganden avsedd ansökan har gjorts eller utredning har framlagts efter det att denna lag har trätt i kraft.

2.

Lag

om ändring av 4 § lagen om vårdbidrag för barn

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 4 juli 1969 om vårdbidrag för barn (444/69) 4 § som följer:

4 §

Till barn som vistas på statens, en kommuns eller ett kommunalförbunds sjukhus eller anstalt eller på annan vårdanstalt, vars kostnader huvudsakligen täcks med offentliga medel, utgår inte vårdbidrag, räknat från början av den månad, som närmast följer efter den, då vistelsen på sjukhuset eller anstalten varat tre måna-

der. Detsamma gäller om betalning av vårdbidrag till barn, vilket på åtgärd av sjukhus eller anstalt som ovan avses och på dess bekostnad placerats annorstädes för att erhålla vård.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Helsingfors den 16 november 1990

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister *Tuulikki Härmäläinen*

1.

Lag om ändring av folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/56) 39 § 5 mom., sådant det lyder i lag av den 23 juli 1982 (572/82),
ändras 1 b § 2 mom., 22 a § 2 mom., 35 § 1 och 5 mom., 39 § 1 mom. samt 39 a § 1 mom., av dessa lagrum 1 b § 2 mom., sådant det lyder i lag av den 23 december 1988 (1217/88), 22 a § 2 mom. och 39 a § 1 mom., sådana de lyder i lag av den 26 juli 1985 (670/85) samt 35 § 5 mom. och 39 § 1 mom., sådana de lyder i lag av den 12 januari 1973 (8/73), samt
fogas till 26 §, sådan den lyder ändrad genom lagar av den 5 februari 1982, den 18 januari och den 12 juli 1985, den 8 augusti 1986 och den 25 november 1988 (103/82, 53 och 594/85, 594/86 och 986/88) samt genom nämnda lag av den 26 juli 1985, ett nytt 8 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 b §

Fortgår ett i 1 mom. nämnt arbete utomlands längre tid än ett år eller utför arbetstägaren arbete utomlands såsom anställd hos sin föregående arbetstägares utländska dotterbolag, kan folkpensionsanstalten på ansökan, som lämnats inom sex månader, besluta att arbetstägaren och de medlemmar av hans familj som avses i 1 mom. fortfarande skall anses vara bosatta i Finland under en tid som pensionsanstalten bestämmer.

Fortgår ett i 1 mom. nämnt arbete utomlands längre tid än ett år eller utför arbetstägaren arbete utomlands såsom anställd hos sin föregående arbetstägares utländska dotterbolag, kan folkpensionsanstalten på ansökan, som lämnats inom ett år efter utgången av den i 1 mom. nämnda tiden eller efter arbetstägarens flyttning till det utländska dotterbolaget, besluta att arbetstägaren och de medlemmar av hans familj som avses i 1 mom. fortfarande skall anses vara bosatta i Finland under en tid som pensionsanstalten bestämmer. Av särskilda skäl kan avvikelser göras från den tid inom vilken ansökan skall lämnas.

22 a §

Individuell förtidspension beviljas tills vidare. Angående individuell förtidspension gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som i denna lag stadgas om invaliditetspension med undantag av 39 § 1 och 3—6 mom.

Individuell förtidspension beviljas tills vidare. Angående individuell förtidspension gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som i denna lag stadgas om invaliditetspension med undantag av 39 § 1, 3 och 4 mom.

26 §

Då invaliditetspensionens tilläggsdel fastställs jämföras den i 1 mom. avsedda förmåner en på ett offentligrättsligt arbets- eller tjänsteförhållande grundad pension som den försäkrade skulle få om han skulle gå i pension omedelbart efter det att utbetalningen av lön för sjuktid upphört.

Gällande lydelse

4 kap.

Ansökan om och utbetalande av förmåner

35 §

Pension beviljas på ansökan. Ansökan skall, såsom därom i förordning närmare stadgas, inlämnas till distriktsombudsmannen i det försäkringsdistrikt, där pensionstagaren är bosatt.

Pensionsanstalten beslutar, sedan nödig utredning erhållits, om fortsatt utbetalning av pensionsförmån, som beviljats för viss tid. Ansökan därom skall göras eller utredning företas inom sex månader från utgången av sagda tid, *vid äventyr att om pensionsförmånens fortbestånd eljest gäller, vad angående ansökan om och beviljande av pension är stadgat.*

39 §

Pension utbetalas från den tidpunkt då rätten till pension inträtt, likväl icke utan särskild orsak för längre tid än sex månader innan pension söktes. Samma lag gäller angående utbetalning av del eller förhöjning av pension. *Pension betalas icke för del av månad.*

Utan hinder av vad i 1 mom. är stadgat må invaliditetspension beviljas från ingången av månaden efter den då rätten till dagpenning enligt sjukförsäkringslagen upphör, såframt pensionen söktes inom sex månader från det rätten till dagpenning upphörde eller, därest beslut om dagpenning meddelats efter det rätten till dagpenning upphört, inom samma tid från det beslutet meddelades. Likaså må invaliditetspension beviljas från ingången av månaden efter den, då dagpenning söktes, därest ansökan om dagpenning förkastats och invaliditetspensionen sökes inom sex månader från det beslutet om avslag på ansökan om dagpenning vann laga kraft.

39 a §

Individuell förtidspension betalas från ingången av den månad som följer efter den då den försäkrade har uppfyllt de i 22 a § 1 mom.

Föreslagen lydelse

4 kap.

Ansökan om och utbetalande av förmåner

35 §

Pension beviljas på ansökan. Ansökan om pension riktas till lokalbyrån i den kommun där pensionstagaren är bosatt, såsom därom i förordning närmare stadgas.

Pensionsanstalten beslutar, sedan *behövlig* utredning erhållits, om fortsatt utbetalning av pensionsförmån, som beviljats för viss tid. Ansökan därom skall göras eller utredning företas inom *ett år* från utgången av sagda tid.

39 §

Pension utbetalas från *ingången av den månad som följer efter den under vilken* rätten till pension inträtt, likväl *inte* utan särskild orsak för längre tid än *ett år* innan pension söktes. *På samma sätt förfars vid utbetalning av en del eller en förhöjning av pension. Arbetslöshetspension utbetalas likväl inte utan särskilda skäl för längre tid än sex månader innan pension söktes.*

(5 mom. upphävs)

39 a §

Individuell förtidspension betalas från ingången av den månad som följer efter den då den försäkrade har uppfyllt de i 22 a § 1 mom.

Gällande lydelse

nämnda villkoren för individuell förtidspension, dock inte utan särskilda skäl för längre tid än sex månader före pensionsansökan.

Föreslagen lydelse

nämnda villkoren för individuell förtidspension, dock inte utan särskilda skäl för längre tid än *ett år* före pensionsansökan.

Denna lag träder i kraft den 199 .

35 § 5 mom., 39 § 1 mom. och 39 a § 1 mom. tillämpas då en i nämnda stadganden avsedd ansökan har gjorts eller utredning har framlagts efter det att denna lag har trätt i kraft.

2.

L a g**om ändring av 4 § lagen om vårdbidrag för barn**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 4 juli 1969 om vårdbidrag för barn (444/69) 4 § som följer:

Gällande lydelse

4 §

Till barn som vistas på statens, kommuns eller kommunalförbunds sjukhus eller anstalt eller på annan vård- eller undervisningsanstalt, vars kostnader huvudsakligen täckes med offentliga medel, utgår icke vårdbidrag räknat från den början av den månad, som närmast följer efter den, då vistelsen på sjukhuset eller anstalten varat tre månader. Detsamma gäller om erläggande av vårdbidrag till barn, vilket på åtgärd av sjukhus eller anstalt som ovan avses och på dess bekostnad placeras annorstädes för att erhålla vård.

Föreslagen lydelse

4 §

Till barn som vistas på statens, *en* kommuns eller *ett* kommunalförbunds sjukhus eller anstalt eller på annan vårdanstalt, vars kostnader huvudsakligen *täcks* med offentliga medel, utgår *inte* vårdbidrag, räknat från början av den månad, som närmast följer efter den, då vistelsen på sjukhuset eller anstalten varat tre månader. Detsamma gäller om *betalning* av vårdbidrag till barn, vilket på åtgärd av sjukhus eller anstalt som ovan avses och på dess bekostnad placerats annorstädes för att erhålla vård.

Denna lag träder i kraft den 199 .